

Súd: Krajský súd Bratislava
Spisová značka: 1Cob/129/2022
Identifikačné číslo súdneho spisu: 1119200750
Dátum vydania rozhodnutia: 27. 03. 2024
Meno a priezvisko sudcu, VSÚ: JUDr. Viera Marková
ECLI: ECLI:SK:KSBA:2024:1119200750.1

ROZSUDOK V MENE SLOVENSKEJ REPUBLIKY

Krajský súd v Bratislave v senáte zloženom z predsedníčky senátu JUDr. Viery Markovej a členiek senátu JUDr. Renáty Šiškovéj a JUDr. Antónie Bednarčík v právnej veci žalobcu: A. B. C. D., s miestom podnikania E. XXXX/X, XXX XX F., IČO: XX XXX XXX, právne zastúpeného: JUDr. Máriou Ďurajovou, advokátkou so sídlom Námestie 1. mája 11, 048 01 Rožňava a advokátskou kanceláriou FELŠŤOCI & Partners, s.r.o., so sídlom Bajkalská 31, 821 05 Bratislava - mestská časť Ružinov, IČO: 47 254 203, proti žalovanému: KOOOPERATIVA poisťovňa, a.s., Vienna Insurance Group, so sídlom Štefanovičova 4, 816 23 Bratislava, IČO: 00 585 441, právne zastúpenému: JUDr. Felixom Neupauerom, advokátom so sídlom Dvořákovo nábrežie 8/A, 811 02 Bratislava - mestská časť Staré Mesto, o zaplatenie 25.788,94 eur a o odvolaní žalovaného proti rozsudku Okresného súdu Bratislava I č. k. 26Cb/17/2019-217 zo dňa 23.06.2022, takto

rozhodol:

I. Krajský súd v Bratislave rozsudok Okresného súdu Bratislava I č.k. 26Cb/17/2019-217 zo dňa 23.06.2022 v spojení s opravným uznesením č.k. 26Cb/17/2019-248 zo dňa 08.09.2022 potvrdzuje.

II. Súd priznáva žalobcovi voči žalovanému nárok na náhradu trov odvolacieho konania vo výške 100 %.

odôvodnenie:

1. Okresný súd Bratislava I ako súd prvej inštancie napadnutým rozsudkom výrokom I. zaviazal žalovaného k povinnosti zaplatiť žalobcovi sumu 25.788,94 eura spolu s úrokom z omeškania vo výške 8,00 % ročne zo sumy 25.788,94 eura od 01.12.2018 do zaplatenia, a to do troch dní od právoplatnosti rozsudku, vo výroku II. priznal žalobcovi voči žalovanému nárok na náhradu trov konania v rozsahu 100 %. Rozhodol tak s poukazom na ustanovenia § 255 ods. 1, § 262 ods. 1, ods. 2 zákona č. 160/2015 Z.z. Civilného sporového poriadku (ďalej len „CSP“), § 261 ods. 9, § 369 ods. 2 zákona č. 513/1991 Zb. Obchodný zákonník (ďalej len „ObZ“), § 1 ods. 1 nariadenia vlády Slovenskej republiky č. 21/2013 Z. z., ktorým sa vykonávajú niektoré ustanovenia Obchodného zákonníka (ďalej len „nariadenie“), § 788 ods. 1, ods. 2, ods. 3, ods. 4 § 797 ods. 1, ods. 2, ods. 3, ods. 4, § 806, § 879u zákona č. 40/1964 Zb. Občiansky zákonník (ďalej aj „OZ“).

2. Súd prvej inštancie v odôvodnení napadnutého rozsudku uviedol, že žalobca sa žalobou doručenou Okresnému súdu Banská Bystrica domáhal, aby súd uložil žalovanému povinnosť zaplatiť mu sumu 25.788,94 eur s príslušenstvom a náhradou trov konania. Svoju žalobu odôvodnil tým, že so žalovaným mal uzatvorenú poisťnú zmluvu, predmetom ktorej bolo havarijné poistenie motorového vozidla TATRA T815 s dátumom začiatku poistenia 06.04.2018. Dňa 23.04.2018 došlo k vzniku poistnej udalosti, v podobe požiaru poisteného motorového vozidla. Žalovaný listom z 10.10.2018 oznámil žalobcovi ukončenie šetrenia k škodovej udalosti bez poskytnutia poistného plnenia s odkazom na čl. V. Všeobecných poistných podmienok (ďalej len „VPP“) č. 106 a článok V. Zmluvných dojednaní (ďalej

len „ZD“) č. 911. Podľa žalobcu postup žalovaného nie je správny, k poškodeniu poisteného vozidla nemohlo dôjsť v dôsledku nesprávnej údržby, čo je aj vzhľadom na krátkosť poistenia právne irelevantné. K poškodeniu vozidla došlo v priamej príčinnej súvislosti so škodovou udalosťou požiarom. Žalobca poukázal na to, že so žalovaným uzatvoril poistnú zmluvu pre prípad poškodenia, zničenia a iných škôd, ktoré vzniknú na predmete poistenia. Predmetné poistenie malo kryť riziká postihujúce majetok žalobcu ako podnikateľského subjektu. K výške žalovanej sumy žalobca uviedol, že náklady na opravu boli v sume 28.654,37 eur a z predmetnej sumy odpočítal dohodnutú spoluúčasť 10 %.

3. Žalovaný v odpore proti platobnému rozkazu Okresného súdu Bratislava I z 20.05.2019, č. k. 26Cb/17/2019-72 navrhol žalobu ako nedôvodnú zamietnuť. V odôvodnení poukázal na oznámenie o poistnom plnení, z ktorého vyplýva, že svoj postup pri likvidácii poistnej udalosti odôvodnil odkazom na výluku z poistenia v zmysle čl. V. VPP č. 106 v spojení s čl. V. písm. f) ZD č. 911, a to s poukazom na to, že škoda na vozidle bola spôsobená nesprávnou alebo nedostatočnou údržbou. Pri šetrení poistnej udalosti postupoval presne v súlade so znením ZD č. 911, keď pri šetrení poistnej udalosti bolo zistené, že k požiaru malo dôjsť od vykurovania korby motorového vozidla, keď na korbe bol prasknutý zvar a cez tieto škáry sa dostali k vykurovaniu suché triesky z dreva, čo následne spôsobilo požiar. Príčinou požiaru tak bola technická porucha motorového vozidla v dôsledku nedostatočnej a nesprávnej údržby motorového vozidla.

4. Žalobca v reakcii na podaný odpor zdôraznil, že v žalobe konkretizoval, kedy a k akej škodovej udalosti došlo. Na škodovú udalosť sa nevzťahuje žiadna výluka z poistenia, pretože išlo o poistenie vozidla, ktoré spĺňa všetky potrebné kritéria riadne funkčne udržiavaného vozidla spôsobilého prevádzky.

5. Súd prvej inštancie na základe vykonaného dokazovania, ustálil nasledovný skutkový stav.

6. Medzi žalobcom a žalovaným bola dňa 06.04.2018 uzatvorená poistná zmluva, predmetom ktorej bolo havarijné poistenie motorového vozidla TATRA T815, EČV: F. XXXXX, VIN: G.. Na predmetný poistný vzťah sa vzťahujú osobitné poistné podmienky a ZD č. 106, č. 356, č. 156, č. 206, č. 913 a č. 2010. Toho istého dňa požiadal žalobca ako poistený o vinkuláciu poistného plnenia v prospech leasingovej spoločnosti BPT LEASING, a.s., ktorej žalovaný toho istého dňa vyhovel. Z protokolu o technickej a emisnej kontrole vozidla vyplýva, že motorové vozidlo je spôsobilé na premávku na pozemných komunikáciách. Od 22.03.2021 je vlastníkom motorového vozidla TATRA T815, EČV: F. XXXXX, VIN: G., zapísaným v osvedčení o evidencii vozidla, žalobca. Dňa 23.04.2018 došlo k poistnej udalosti, pri ktorej došlo k poškodeniu poisteného motorového vozidla TATRA T815 spôsobeného požiarom. Žalovaný oznámením o riešení škodovej udalosti z 10.10.2018 oznámil žalobcovi, že ukončil šetrenie poistnej udalosti bez nároku na náhradu škody s odkazom na článok V. VPP č. 106, čl. V. ZD č. 911. V znaleckom posudku č. 4/2022, vypracovaným znalcom A. B. H., je ako najpravdepodobnejšia príčina vzniku požiaru označený kontakt horľavých materiálov (drevených dosiek a hranolov) s horúcimi výfukovými plynmi, resp. kontakt dreveného materiálu s povrchom výfukového potrubia. Korba vozidla nebola vykurovaná a z tohto dôvodu bola príčina (úvaha) o vzniku požiaru stanovená Okresným riaditeľstvom Hasičského a záchranného zboru v Rožňave nesprávna.

7. Súd prvej inštancie po ustálení sporných skutočností v odôvodnení rozhodnutia vysvetlil, že ak poistený požiada poisťovateľa o vinkuláciu poistného plnenia v prospech tretej osoby, leasingovej spoločnosti, je predmetnou vinkuláciou poisťovateľ počas trvania leasingového vzťahu viazaný, čo znamená, že jediným subjektom, ktorý je oprávnený prijať poistné plnenie, je leasingová spoločnosť (t.j. subjekt, v prospech ktorého je vinkulácia poistného plnenia dojednaná). V situácii, kedy bola dojednaná vinkulácia poistného plnenia v prospech leasingovej spoločnosti, nie je poistený oprávnený požadovať od poisťovateľa vyplatenie poistného plnenia na účet poisteného (jedine v prospech a na účet leasingovej spoločnosti). K odlišnej situácii dôjde, ak je pred rozhodnutím súdu vo veci preukázané, že došlo k ukončeniu leasingového vzťahu (k splateniu leasingu), a že vlastníkom poistenej veci je poistený. V takom prípade je bez ohľadu na predtým dojednanú vinkuláciu poistného plnenia, aktívne vecne legitimovaný samotný poistený, keďže vinkulácia poistného plnenia predstavuje obmedzenie práva poisteného na vyplatenie poistného plnenia jedine počas trvania leasingového vzťahu. Vychádzajúc z toho, že pre rozhodnutie súdu je určujúci stav v čase vyhlásenia rozsudku (k tomu viď znenie ustanovenia § 217 ods. 1 prvá veta CSP), súd prvej inštancie poukázal na to, že v čase rozhodnutia súdu vo veci je vlastníkom poisteného motorového vozidla žalobca (a nie obchodná spoločnosť BPT LEASING, a.s. ako leasingová spoločnosť), čo znamená, že žalobca je v rozhodovanom spore aktívne vecne legitimovaný,

a teda je oprávnený požadovať vo vlastnom mene a na vlastný účet od žalovaného ako poisťovateľa poistné plnenie. K existencii dôvodov, ktoré uviedol žalovaný v oznámení o ukončení šetrenia poistnej udalosti z 10.10.2018, súd prvej inštancie zdôraznil, že dôkazná povinnosť na preukázanie existencie dohodnutej výluky z poistenia v súdnom spore zaťažuje žalovaného ako poisťovateľa. Žalovaný použitie výluky v zmysle čl. V. VPP č. 106 a čl. V. ZD č. 911 oprel o závery odborného posudku č. ORHZ-RV2-409/2018 z 21.05.2018 vypracovaného Okresným riaditeľstvom Hasičského a záchranného zboru v Rožňave. Súd prvej inštancie v tomto smere v bode 11.2 odôvodnenia rozsudku vysvetlil chybu v písaní na strane žalovaného uvedenú v oznámení o poistnom plnení a z hľadiska materiálneho prístupu preskúmal aj znenie čl. V. písm. f) ZD č. 913, ktoré je totožné so znením čl. V. ZD č. 911. Súd prvej inštancie sa následne zaoberal závermi odborného posudku vypracovaného Okresným riaditeľstvom Hasičského a záchranného zboru v Rožňave v porovnaní so súkromným znaleckým posudkom č. 4 /2022 vypracovaným znalcom A. H., pričom dospel k záveru, že odborný posudok vychádzal z nesprávnej konštrukcie vozidla, keďže korba vozidla nebola vykurovaná, a preto úvaha o vzniku požiaru stanovená Okresným riaditeľstvom Hasičského a záchranného zboru v Rožňave je nesprávna a z tohto posudku nie je možné vychádzať. Zároveň súd prvej inštancie vysvetlil, že žalobca neuviedol zisťovateľa príčiny vzniku požiaru do omylu, keď vyslovil domnienky o príčine požiaru. Súd prvej inštancie vychádzal zo znaleckého posudku č. 4/2022, v zmysle ktorého príčinou požiaru nebol technický stav motorového vozidla, resp. technická porucha na ňom, ale kontakt horľavého materiálu (dreva) s horúcimi výfukovými plynmi, resp. s povrchom výfukového potrubia. Na základe tohto znaleckého posudku, vykonanej technickej a emisnej kontrole 3 mesiace pred požiarom, ako aj uzatvorenej poistnej zmluvy 17 dní pred vznikom požiaru, ktorá konštatovala, že poistené motorové vozidlo je v dobrom technickom stave a nepoškodené, súd prvej inštancie uzatvoril, že žalovaný nedôvodne uplatnil výluky z poisteného plnenia uvedenú v čl. V. VPP č. 106, resp. v článku V. písm. f) ZD č. 911, resp. ZD č. 913. K dôvodu výluky z titulu konania na základe vedomej nedbanlivosti zo strany vodiča motorového vozidla uplatnenej žalovaným v priebehu súdneho konania, súd prvej inštancie uviedol, že týmto dôvodom výluky z poistného plnenia sa súd v rámci svojho rozhodovania nemohol zaoberať, keďže tomu bráni znenie § 797 ods. 4 OZ v znení účinnom od 01.10.2018, v zmysle ktorého poisťovateľ (žalovaný) nemôže dôvod odmietnutia plnenia dodatočne meniť. Pre posúdenie, či sa na predmetné zákonné ustanovenie použije na rozhodovaný spor, kedy došlo k vzniku poistnej udalosti dňa 03.04.2018 (t.j. pred nadobudnutím účinnosti ustanovenia § 797 ods. 4 OZ), alebo nie, je určujúce znenie prechodného ustanovenia § 879u OZ, v zmysle ktorého sa ustanovenie § 797 ods. 4 OZ prvýkrát použije od 01.10.2018. Pokiaľ ide o výklad ustanovenia § 797 ods. 4 OZ v spojení s prechodným ustanovením § 879u OZ, súd prvej inštancie skonštatoval, že predmetné zákonné ustanovenie sa použije aj na tie poistné udalosti, ktoré nastali do 30.09.2018, avšak k ukončeniu šetrenia poistných udalostí došlo až po 01.10.2018, čo bol aj daný prípad. Vzhľadom na uvedené, súd prvej inštancie vo výroku I. rozsudku priznal žalobcovi nárok z titulu havarijnej zmluvy, a to vo výške 25.788,94 eur spolu s príslušenstvom.

8. O trovách konania rozhodol súd prvej inštancie podľa ustanovenia § 255 ods. 1 v spojení s ustanovením § 262 ods. 1 CSP tak, že žalobcovi priznal nárok na náhradu trov konania vo výške 100 % voči žalovanému.

9. Okresný súd Bratislava I opravným uznesením zo dňa 08.09.2022, č.k. 26Cb/17/2019-248 opravil obchodné meno žalobcu v záhlaví rozsudku Okresného súdu Bratislava I zo dňa 23.06.2022, č.k. 26Cb/17/2019-217.

10. Proti tomuto rozsudku podal žalovaný prostredníctvom svojho právneho zástupcu v zákonnej lehote odvolanie v celom rozsahu, a to z dôvodov podľa § 365 ods. 1 písm. f) a písm. h) CSP a navrhol, aby odvolací súd zmenil napadnutý rozsudok tak, že žalobu zamietne a žalovanému voči žalobcovi prizná nárok na náhradu trov odvolacieho konania v rozsahu 100 %.

11. Žalovaný v odvolaní uviedol, že rozsudok súdu prvej inštancie je nesprávny, nezákonný a navyše aj arbitrárny. Podľa názoru žalovaného je rozsudok výsledkom zjavnej svojvôle súdu prvej inštancie a trpí vo svojej podstate aj samotnou nepreskúmateľnosťou. Predmetná nesprávnosť daného rozhodnutia má spočívať v tom, že sa súd prvej inštancie nevysporiadal so skutočnosťami, zohľadnenie ktorých je nevyhnutné pre právne posúdenie veci a rozhodol na základe nepodloženej právnej konštrukcie, ktorú navyše nedostatočne odôvodnil. Pritom porušenie právnych noriem v dôsledku svojvôle (napr. nerešpektovaním kogentnej normy) alebo v dôsledku interpretácie, ktorá je v zjavnom rozpore s princípom spravodlivosti, zakladá porušenie základných práv a slobôd. Následne odvolateľ

namietal vadu nedostatočného odôvodnenia rozsudku. Súd prvej inštancie sa v napadnutom rozsudku nedostatočným a nesprávnym spôsobom vysporiadal so samotnou aktívnou vecnou legitímáciou žalobcu vo vedenom spore. Žalobca v čase poistnej udalosti dňa 23.04.2018 nebol vlastníkom motorového vozidla, ale len leasingovým nájomcom, a preto žalobca nebol a ani v súčasnosti nie je vo vedenom spore aktívne vecne legitímovaný. Vo vedenom spore nebolo žiadnym spôsobom preukázané ukončenie leasingového vzťahu medzi vlastníkom a žalobcom. Žalobca k vzniku, podmienkam a ani ukončeniu leasingového vzťahu neprodukoval vo vedenom spore žiadny dôkaz (s výnimkou oznámenia a žiadosti o vinkuláciu). Zároveň nebolo žiadnym relevantným spôsobom preukázané ani následné vlastníctvo motorového vozidla žalobcu. Žalobca predložil jedine Osvedčenie o evidencii motorového vozidla (technický preukaz) zo dňa 22.03.2021, ktorý však plní úlohu evidenčného dokladu, ktorým sa preukazuje výlučne prihlásenie vozidla do evidencie vozidiel a oprávňuje na prevádzkovanie vozidla v premávke na pozemných komunikáciách. Žalobca ani len nepreukázal, že v čase vyhlásenia rozsudku bol naďalej uvedený v Osvedčení o evidencii motorového vozidla. V prejednávanom prípade nemohla žalobcovi vzniknúť škoda na motorovom vozidle v dôsledku poistnej udalosti (a tým kauzálnie ani nárok na vyplatenie poistného plnenia), keďže nebol vlastníkom vozidla už v čase poistnej udalosti, a to aj napriek skutočnosti, ak by sa ním následne stal a túto skutočnosť by do vyhlásenia rozsudku aj relevantne preukázal. Prípadné nadobudnutie vlastníckeho práva k vozidlu až po vzniku poistnej udalosti (čo v spore relevantne preukázané nebolo), ipso facto nezakladá aktívnu vecnú legitímáciu žalobcu na vyplatenie poistného plnenia, osobitne v situácii, ak takouto aktívnou vecnou legitímáciou žalobca nedisponoval ani v čase vzniku poistnej udalosti. Žalobcovi v čase vzniku poistnej udalosti nemohla vzniknúť škoda na vozidle, ktorej riziko vzniku by bolo kryté poistným plnením, keďže táto škoda vznikla výlučne vlastníkovi, ktorý bol vlastníkom vozidla v čase vzniku poistnej udalosti. Práve majetkový stav vlastníka vozidla v čase vzniku poistnej udalosti zahŕňal hodnotu vozidla a v dôsledku poškodenia vozidla došlo k zmenšeniu práve majetkového stavu vlastníka. Tomu, kto nie je vlastníkom veci, logicky škoda spočívajúca v znížení hodnoty veci v dôsledku škodnej udalosti (poistnej udalosti) oproti jej hodnote pred poškodením nevzniká, pretože ten, kto nenadobudol vec do vlastníctva, nezískal majetkovú hodnotu, ktorú by mohol stratiť. Rozhodujúcou pre právne posúdenie veci je skutočnosť, že žalobca v čase poškodenia vozidla (poistnej udalosti) nebol jeho vlastníkom. Poškodením vozidla došlo v dôsledku poistnej udalosti k zníženiu majetkového stavu vlastníka vozidla (ktorým bola leasingová spoločnosť), nie žalobca ako leasingový nájomca vozidla. Na uvedenom samozrejme nič nemení ani okolnosť, ak by sa po vzniku poistnej udalosti stal vlastníkom vozidla žalobca, keďže s prípadným následným prevodom vlastníckeho práva k vozidlu nie je spojený automaticky aj prechod práva na náhradu škody, resp. na vyplatenie poistného plnenia, na ktoré bol oprávnený predchádzajúci vlastník vozidla. Žalovaný nepoprel, že aktívnu legitímáciu žalobcu na vymáhanie poistného plnenia z poistnej udalosti by mohla zakladať leasingová zmluva uzavretá medzi vlastníkom (leasingovým prenajímateľom) a žalobcom (leasingovým nájomcom), avšak táto predložená nebola, a rovnako nebola zo strany žalobcu prezentovaná ani žiadna iná právna skutočnosť, ktorá by prípadne aktívnu vecnú legitímáciu žalobcu na vymáhanie poistného plnenia vo vlastnom mene a na vlastný účet žalobcu zakladala (napr. postúpenie pohľadávky na vyplatenie poistného plnenia). Aktívnu vecnú legitímáciu sa žalobca snažil v priebehu súdneho konania zhojiť predložením Osvedčenia o evidencii motorového vozidla, z ktorého odvodzoval následné nadobudnutie vlastníckeho práva k vozidlu a uvedeným došlo zo strany žalobcu k zmene žaloby v zmysle ustanovenia § 140 ods. 2 CSP (nakoľko zmenou žaloby je i podstatná zmena alebo doplnenie rozhodujúcich skutočností tvrdných v žalobe), o prípustnosti ktorej mal súd prvej inštancie rozhodnúť uznesením. Žalovaný má za to, že v uvedenom prípade sa nejednalo o doplnenie ani o spresnenie skutkového stavu, ale o podstatnú zmenu rozhodujúcej skutočnosti tvrdenej v žalobe, od ktorej žalobca odvodzoval svoju aktívnu vecnú legitímáciu vo vedenom spore.

12. Žalobca sa k odvolaniu žalovaného vyjadril tak, že ho považuje za účelové. Leasingová spoločnosť už na začiatku predmetu leasingu dňa 13.04.2018 vydala splnomocnenie k leasingovej zmluve č. 2071/18, kde v bode tri splnomocnila žalobcu ako leasingového nájomcu k vybavovaniu poistných udalostí súvisiacich s predmetom leasingu. Z ďalších dokumentov - Ukončenie zmluvy č. 2071/18 zo dňa 11.03.2021 je zrejmé, že leasingová zmluva bola ukončená dňom 05.04.2021 a od tohto dátumu žalobca uvedené motorové vozidlo preberá do svojho vlastníctva, čo deklaroval, keď predložil veľký technický preukaz, v ktorom jednoznačne držiteľom vozidla bola určená spoločnosť žalobcu a zároveň mu leasingová spoločnosť oznámila, že dňom 11.03.2021 oznámila poisťovní, aby sa zrušila vinkulácia poistnej zmluvy č. 57290221102, čiže žalovaný od 11.03.2021 vedel, že LZ č. 2071/18 je ukončená a motorové nákladné vozidlo prechádza do vlastníctva nájomcu.

13. Krajský súd v Bratislave po oboznámení sa s obsahom spisu a po preskúmaní napadnutého rozhodnutia súdu prvej inštancie v medziach daných rozsahom odvolania, keď odvolanie bolo podané v celom rozsahu v zmysle § 379 a § 380 CSP, dospel k záveru, že odvolanie žalovaného nie je dôvodné.

14. Podľa § 139 CSP žalobca môže počas konania so súhlasom súdu meniť žalobu.

15. Podľa § 140 ods. 2 CSP zmenou žaloby je i podstatná zmena alebo doplnenie rozhodujúcich skutočností tvrdených v žalobe.

16. Podľa § 365 ods. 1 CSP odvolanie možno odôvodniť len tým, že podľa písm. b) súd nesprávnym procesným postupom znemožnil strane, aby uskutočňovala jej patriace procesné práva v takej miere, že došlo k porušeniu práva na spravodlivý proces, podľa písm. d) konanie má inú vadu, ktorá mohla mať za následok nesprávne rozhodnutie vo veci, podľa písm. f) súd prvej inštancie dospel na základe vykonaných dôkazov k nesprávnym skutkovým zisteniam, podľa písm. h) rozhodnutie súdu prvej inštancie vychádza z nesprávneho právneho posúdenia veci.

17. Podľa § 366 CSP prostriedky procesného útoku alebo prostriedky procesnej obrany, ktoré neboli uplatnené v konaní pred súdom prvej inštancie, možno v odvolaní použiť len vtedy, ak a) sa týkajú procesných podmienok, b) sa týkajú vylúčenia sudcu alebo nesprávneho obsadenia súdu, c) má byť nimi preukázané, že v konaní došlo k vadám, ktoré mohli mať za následok nesprávne rozhodnutie vo veci alebo d) ich odvolateľ bez svojej viny nemohol uplatniť v konaní pred súdom prvej inštancie.

18. Podľa § 387 ods. 1 CSP odvolací súd rozhodnutie súdu prvej inštancie potvrdí, ak je vo výroku vecne správne.

19. Podľa § 387 ods. 2 CSP, ak sa odvolací súd v celom rozsahu stotožňuje s odôvodnením napadnutého rozhodnutia, môže sa v odôvodnení obmedziť len na skonštatovanie správnosti dôvodov napadnutého rozhodnutia, prípadne doplniť na zdôraznenie správnosti napadnutého rozhodnutia ďalšie dôvody.

20. Podľa § 261 ods. 9 ObZ zmluvy medzi osobami uvedenými v odsekoch 1 a 2, ktoré nie sú upravené v hlave II tejto časti zákona, a sú upravené ako zmluvný typ v Občianskom zákonníku, spravujú sa príslušnými ustanoveniami o tomto zmluvnom type v Občianskom zákonníku a týmto zákonom.

21. Podľa § 788 ods. 1 OZ poisťnou zmluvou sa poisťiteľ zaväzuje poskytnúť v dojednanom rozsahu plnenie, ak nastane náhodná udalosť v zmluve bližšie označená a fyzická alebo právnická osoba, ktorá s poisťiteľom poisťnú zmluvu uzavrela, je povinná platiť poisťné.

22. Podľa § 788 ods. 2 OZ poisťná zmluva obsahuje najmä a) výšku poisťnej sumy, v prípade poistenia osôb výšku zaručenej poisťnej sumy, b) výšku poisťného, jeho splatnosť a či ide o jednorazové poisťné alebo bežné poisťné, c) poisťnú dobu, d) údaj o tom, či je dohodnuté, že v prípade poistenia osôb sa bude oprávnená osoba podieľať na výnosoch poisťovateľa a akým spôsobom, e) práva a povinnosti poisťovateľa, poisteného a toho, kto s poisťovateľom uzaviera poisťnú zmluvu, f) výšku odkupnej hodnoty, ktorú poisťovateľ vyplatí v prípade poistenia osôb pri predčasnom ukončení poistenia.

23. Podľa § 788 ods. 3 OZ súčasťou poisťnej zmluvy sú všeobecné poisťné podmienky poisťiteľa (poisťné podmienky), na ktoré sa poisťná zmluva odvoláva a ktoré sú k nej pripojené alebo boli pred uzavretím zmluvy tomu, kto s poisťiteľom zmluvu uzavrel, oznámené.

24. Podľa § 788 ods. 4 OZ v poisťnej zmluve sa možno od poisťných podmienok odchýliť len v prípadoch v nich určených. V iných prípadoch sa možno odchýliť, len pokiaľ je to na prospech poisteného.

25. Podľa § 797 ods. 1 OZ, právo na plnenie má, pokiaľ nie je v tomto zákone alebo v poisťných podmienkach ustanovené inak, ten, na ktorého majetok, život alebo zdravie, alebo na ktorého zodpovednosť za škody sa poistenie vzťahuje (poistený).

26. Podľa § 797 ods. 2 OZ právo na plnenie vznikne, ak nastane skutočnosť, s ktorou je spojený vznik povinnosti poisťiteľa plniť (poisťná udalosť).

27. Podľa § 797 ods. 3 OZ plnenie je splatné do pätnástich dní, len čo poisťiteľ skončil vyšetrovanie potrebné na zistenie rozsahu povinnosti poisťiteľa plniť. Vyšetrenie sa musí vykonať bez zbytočného odkladu; ak sa nemôže skončiť do jedného mesiaca po tom, keď sa poisťiteľ o poistnej udalosti dozvedel, je poisťiteľ povinný poskytnúť poistenému na požiadanie primeraný preddavok.

28. Podľa § 797 ods. 4 OZ, ak poisťiteľ odmietol plniť čo i len z časti, je povinný uviesť dôvod neplnenia alebo zníženia plnenia; tento dôvod nie je možné dodatočne meniť.

29. Podľa § 806 OZ, z poistenia majetku má poistený právo, aby mu bolo poskytnuté plnenie vo výške určenej podľa poistných podmienok, ak sa poistná udalosť týka veci, na ktorú sa poistenie vzťahuje.

30. Podľa § 879u OZ, ustanovenia § 797 ods. 4, § 799 ods. 3, § 800 ods. 1, § 801 ods. 2 a § 803 ods. 1 v znení účinnom od 1. októbra 2018 sa prvýkrát použijú od 1. októbra 2018.

31. Z odôvodnenia napadnutého rozsudku v spojení s opravným uznesením vyplývajú dôvody, pre ktoré súd prvej inštancie rozhodol tak, že žalobe v celom rozsahu vyhovel a na základe akých dôvodov ustálil záver o aktívnej vecnej legitímácii žalobcu, ako aj vo vzťahu k ustáleniu záverov o skutkovej a právnej nedôvodnosti procesnej obrany žalovaného, keď súd prvej inštancie správne identifikoval, že došlo k ukončeniu leasingového vzťahu a vlastníkom poistenej veci je poistený podľa § 806 OZ. Predmetné skutočnosti súd prvej inštancie správne vyhodnotil v kontexte námietok žalovaného týkajúcich sa aktívnej vecnej legitímácie nadobudnutím vlastníckeho práva k motorovému vozidlu v priebehu súdneho konania, v dôsledku čoho podľa žalovaného nedošlo k zásahu do majetkového práva žalobcu, ako aj námietky nepredloženia leasingovej zmluvy, produkovaných v rámci jeho procesnej obrany.

32. Odvolací súd v prvom rade s ohľadom na argumentáciu odvolateľa týkajúcej sa arbitrárnosti a nepreskúmateľnosti rozsudku súdu prvej inštancie v dôsledku nedostatočného odôvodnenia v kontexte posúdenia aktívnej vecnej legitímácie žalobcu v danom spore, uvádza, že predmetnú námietku je možné subsumovať pod odvolací dôvod žalovaným exaktne neoznačený, ale obsahovo napíňajúci § 365 ods. 1 písm. d) CSP. Povinnosť súdu riadne odôvodniť svoje rozhodnutie, vyplývajúca z ustanovenia § 220 ods. 2 CSP, znamená právo strany sporu na dostatočné a presvedčivé odôvodnenie rozhodnutia a jeho porušením sa strane odníma možnosť náležite skutkovo aj právne argumentovať proti rozhodnutiu súdu, voči ktorému chce využiť možnosť opravného prostriedku. Nedostatok riadneho a vyčerpávajúceho odôvodnenia súdneho rozhodnutia je preto porušením práva na spravodlivé súdne konanie. Súčasťou obsahu základného práva na spravodlivé konanie obsiahnutého v práve na súdnu ochranu podľa článku 46 ods. 1 Ústavy SR a čl. 6 ods. 1 Dohovoru je aj právo účastníka konania na také odôvodnenie súdneho rozhodnutia, ktoré jasne a zrozumiteľne dáva odpovede na všetky právne a skutkovo relevantné otázky súvisiace s predmetom súdnej ochrany (takýto záver vyplýva aj z ustálenej judikatúry Ústavného súdu SR, napr. III.ÚS/909/04, III.ÚS/95/06, III.ÚS/206/06). Z ustanovenia § 220 ods. 2 CSP vyplýva povinnosť súdu prvej inštancie v odôvodnení rozsudku okrem iného jasne a výstižne vysvetliť, ako posúdil podstatné právne argumenty strán. Nepreskúmateľnosť rozhodnutia (nedostatok dôvodov) bola už dávnejšou judikatúrou považovaná nie za procesnú vadu konania v zmysle § 389 ods. 1 písm. b) CSP, ale za tzv. inú vadu konania, (bližšie pozri R 111/1998), čím sa zaoberalo tiež Občianskoprávne kolégium Najvyššieho súdu Slovenskej republiky na zasadnutí konanom dňa 3. decembra 2015 a prijalo stanovisko, ktoré je publikované v Zbierke stanovísk najvyššieho súdu a rozhodnutí súdov Slovenskej republiky pod R 2/2016, ktorého právna veta znie: „Nepreskúmateľnosť rozhodnutia zakladá inú vadu konania v zmysle § 241 ods. 2 písm. b) Občianskeho súdneho poriadku. Výnimočne, keď písomné vyhotovenie rozhodnutia neobsahuje zásadné vysvetlenie dôvodov podstatných pre rozhodnutie súdu, môže ísť o skutočnosť, ktorá zakladá prípustnosť dovolania podľa § 237 ods. 1 písm. f) Občianskeho súdneho poriadku“, vychádzajúc z ktorého teda len výnimočne, keď písomné vyhotovenie rozhodnutia neobsahuje zásadné vysvetlenie dôvodov podstatných pre rozhodnutie súdu, môže ísť o skutočnosť, ktorá zakladá dôvod na odvolanie spočívajúci v porušení práva na spravodlivý proces (predtým v odňatí možnosti účastníkovi konať pred súdom) uvedeným v § 365 ods. 1 písm. b) CSP, inak ide o tzv. inú vadu konania (§ 365 ods. 1 písm. d) CSP), v súvislosti s čím je potrebné vždy skúmať mieru (intenzitu) nepreskúmateľnosti, ktorou táto vada poškodí účastníka konania na jeho ústavných právach, teda v každej konkrétnej veci individuálne zodpovedať otázku, do akej miery možno nepreskúmateľnosť rozhodnutia posudzovať ako tzv. inú vadu a do akej miery ho možno posudzovať ako odňatie možnosti konať pred súdom, resp. porušenie práva na spravodlivý proces. V prejednávanej veci odvolací súd konštatuje, že súd prvej inštancie sa vysporiadal s ťažiskovou

námietkou žalovaného prezentovanou v prvoinštančnom konaní, v rámci ktorej žalovaný namietal aktívnu vecnú legitímáciu po predbežnom právnom názore vyslovenom súdom na pojednávaní dňa 22.03.2022. Súd prvej inštancie v bode 9 odôvodnenia rozsudku zreteľne a jasne vysvetlil, že v konaní bolo preukázané ukončenie leasingového vzťahu (v dôsledku splatenia leasingu), vlastníkom poistenej veci je poistený, a preto je aktívne vecne legitímovaný samotný poistený, keďže vinkulácia poistného plnenia predstavuje obmedzenie práva poisteného na vyplatenie poistného plnenia jedine počas trvania leasingového vzťahu. Vychádzajúc z § 217 ods. 1 prvá veta CSP bol žalobca ako vlastník veci po ukončení leasingovej zmluvy oprávnený vo vlastnom mene a na vlastný účet od žalovaného ako poisťovateľa požadovať poistné plnenie. Súd prvej inštancie na predmetnú vec aplikoval príslušné predpisy hmotného práva upravujúce nárok poisteného ako vlastníka veci na poistné plnenie s ohľadom na § 806 OZ. Vzhľadom k uvedenému odôvodneniu, odvolací súd konštatuje, že sú zrejmé dôvody, pre ktoré založil aktívnu vecnú legitímáciu žalobcu ako vlastníka veci, ktorý až v priebehu súdneho konania ukončil leasingovú zmluvu, ako aj dôvody samotného rozhodnutia o nedôvodnosti výluky (i keď tieto in concreto namietané neboli) a tieto vedú k zákonnosti a presvedčivosti rozhodnutia, ktorý je v súlade s právom na spravodlivý proces. Súd prvej inštancie sa v odôvodnení svojho rozhodnutia dostatočne vysporiadal so všetkými rozhodujúcimi skutočnosťami, pričom jeho myšlienkový postup (aj v otázke aktívnej vecnej legitímácie) je dostatočne vysvetlený s poukazom na zistené rozhodné skutočnosti a ním prijaté právne závery. „Porušením práva na spravodlivý proces je aj stav, keď v hodnotení skutkových zistení a skutkových záverov absentuje určitá časť skutočností, ktoré vyšli v konaní najavo, eventuálne - alebo tým skôr - pokiaľ boli stranami sporu namietané, no napriek tomu ich súd náležitým spôsobom v celom súhrne posudzovaných skutočností nezhodnotil bez toho, že by dodatočným spôsobom odôvodnil ich bezvýznamnosť či irelevantnosť“ (bližšie pozri rozhodnutie Najvyššieho súdu SR sp. zn. 4Cdo/102/2017, sp. zn. 2Cdo/129/2019). „Za arbitrárne rozhodnutie možno považovať rozhodnutie nedostatočne odôvodnené vtedy, keď popri jednoznačnom právnom závere dospeje súd bez akéhokoľvek vysvetlenia, či zdôvodnenia k inému právnomu záveru, ako aj vtedy, keď súd svoj právny záver s dôvodmi zo všetkých zákonných hľadísk, ktoré prichádzajú do úvahy, neodôvodnil“ (bližšie pozri nález Ústavného súdu Slovenskej republiky sp. zn. IV. US/350/2009). Odvolací súd však v danej veci nevzhladol dôvodnosť argumentácie žalovaného o nepreskúmateľnosti a arbitrárnosti rozsudku súdu prvej inštancie, keďže s ohľadom na § 220 ods. 2 CSP odôvodnenie rozsudku tvorí podklad opodstatnenosti a zákonnosti výroku rozhodnutia v kontexte namietaných odvolacích dôvodov, zohľadňujúc a vysvetľujúc všetky rozhodujúce skutočnosti a prijaté právne závery. Skutočnosť, že odvolateľ sa s názorom súdu prvej inštancie nestotožňuje, nemôže sama o sebe viesť k záveru o neodôvodnenosti rozhodnutia súdu prvej inštancie.

33. Odvolateľ k odvolaciemu dôvodu podľa § 365 ods. 1 písm. f) CSP uviedol, že vo vedenom spore nebolo žiadnym spôsobom preukázané ukončenie leasingového vzťahu medzi vlastníkom vozidla a žalobcom, keďže žalobca k vzniku, podmienkam a ani ukončeniu leasingového vzťahu neprodukoval žiadny dôkaz, okrem oznámenia a žiadosti o vinkuláciu. Žalovaný namietal, že v konaní nebolo ani relevantným spôsobom preukázané vlastníctvo motorového vozidla žalobcu, pričom žalobca nepreukázal ani to, že v čase vyhlásenia rozsudku bol naďalej uvedený v osvedčení o evidencii vozidla. Na základe tejto argumentácie odvolateľa, žalobca vo vyjadrení k odvolaniu jednak uviedol, že aktívna vecná legitímácia bola daná už dňa 13.04.2018, keď leasingový prenajímateľ vydal splnomocnenie k LZ č. 2071/18, kde ho v bode 3 splnomocnil na vybavovanie poistných udalostí. Žalobca pripojil okrem e-mailovej komunikácie s právnym zástupcom žalovaného, aj splnomocnenie leasingovej spoločnosti zo dňa 13.04.2018, aj oznámenie leasingovej zmluvy zo dňa 11.03.2021 o ukončení leasingovej zmluvy, ako aj žiadosť o zrušenie vinkulácie žalobcu zo dňa 11.03.2021.

34. Odvolací súd preto v kontexte skutkového zistenia súdu prvej inštancie vyslovenom v bode 9.2. odôvodnenia rozsudku, jednak že došlo k ukončeniu leasingového vzťahu a jednak, že vlastníkom poistenej veci je poistený, skúmal sporné a nesporné skutkové tvrdenia ako aj unesenie bremena tvrdenia a dospel k záveru, že námietky odvolateľa vo vzťahu k daným skutkovým zisteniam sú neprípustnými novotami uplatnenými až v odvolacom konaní. Rovnako tak tvrdenie žalobcu o preukázaní splnomocnenia na vybavovanie poistných udalostí dňa 13.04.2018 spolu s predloženými listinnými dôkazmi sú novotami, na ktoré v konaní pred odvolacím súdom nie je možné prihliadať (§ 366 CSP).

35. Z obsahu spisu vyplynulo, že strany sporu boli v priebehu prvoinštančného konania poučené podľa § 154 CSP o tom, že skutočnosti a dôkazy musia predložiť alebo označiť (resp. uplatniť prostriedky

procesného útoku a prostriedky procesnej obrany) najneskôr do vyhlásenia uznesenia, ktorým sa dokazovanie končí. V sporovom konaní sa uplatňuje zásada koncentrácie konania, ktorá znamená, že prostriedky procesného útoku a procesnej obrany sú koncentrované vo fáze konania pred súdom prvej inštancie, ktoré s odvolacím konaním predstavuje jeden celok. V materiálnom zmysle zákonná koncentrácia konania znamená, že vyhlásenie dokazovania za skončené pred súdom prvej inštancie predstavuje moment v dokazovaní, po ktorom už na účely ďalšieho čiže odvolacieho konania nebudú v zásade nové prostriedky procesného útoku a prostriedky procesnej obrany prípustné. Zákonná koncentrácia konania je totožná s princípom neúplnej apelácie, ktorý platí pre odvolacie sporové konanie. Odvolací súd dáva v tomto smere do pozornosti zásadu, ktorá platila už v rímskom práve, podľa ktorej „vigilantibus iura scripta sunt“ t.j. „práva patria len bdelym“ (pozorným, ostražitým, opatrným, starostlivým), teda tým, ktorí sa aktívne zaujímajú o ochranu a výkon svojich práv a ktorí svoje procesné oprávnenia uplatňujú včas a s dostatočnou starostlivosťou a predvídavosťou. V slobodnej spoločnosti je totiž predovšetkým vecou nositeľov práv, aby svoje práva bránili a starali sa o ne, inak ich podcenením, či zanedbaním môžu strácať svoje práva majetkové, osobné, satisfakčné a pod. To platí obdobne aj o využívaní zákonných procesných ustanovení (bližšie pozri rozhodnutie Najvyššieho súdu SR sp. zn. 9Cdo/169/2020). Koncepcia odvolacieho konania v civilnom spore vychádza z tzv. neúplného apelačného systému. Neúplnosť apelácie znamená, že právo odvolateľa (ale aj protistrany - pozri § 373 ods. 4 CSP) použiť v odvolacom konaní prostriedky procesného útoku alebo prostriedky procesnej obrany, ktoré strana neuplatnila v konaní pred súdom prvej inštancie, je obmedzené. Strany sporu mali v doterajšom priebehu konania niekoľko príležitostí tieto prostriedky použiť a boli súdom poučené o sudcovskej koncentrácii konania. Odvolacia argumentácia v podobe nových skutočností a dôkazov (novoty, nóva) je takto prípustná len za splnenia zákonom stanovených podmienok. Tieto podmienky sú stanovené dvojakým spôsobom: 1. taxatívne vymedzenie účelu použitia týchto novôt [resp. taxatívne vymedzenie odvolacích dôvodov, ktorých sa nóva týkajú - § 366 písm. a) až c)], 2. neporušenie procesnej diligencie sporovej strany v konaní pred súdom prvej inštancie. (MOLNÁR, Peter. § 366 [Novoty v odvolacom konaní]. In: ŠTEVČEK, Marek, FICOVÁ, Svetlana, BARICOVÁ, Jana, MESIARKINOVÁ, Soňa, BAJÁNKOVÁ, Jana, TOMAŠOVIČ, Marek. Civilný sporový poriadok. 1. vydanie. Praha: C. H. Beck, 2016, s. 1243, marg. č. 1.). Podľa § 384 ods. 3 CSP odvolací súd môže doplniť dokazovanie za podmienok uvedených v § 366 CSP. Opravný prostriedok s právom novôt povoľuje subjektu prednášať nové skutočnosti a dôkazy. Uvedené znamená, že odvolací súd je aj počas odvolacieho konania povinný prihliadať na prostriedky procesného útoku a procesnej obrany, ktoré doteraz neboli použité, ale len vtedy, ak 1/ sa týkajú procesných podmienok, 2/ sa týkajú vylúčenia sudcu alebo nesprávneho obsadenia súdu, 3/ má byť nimi preukázané, že v konaní došlo k vadám, ktoré mohli mať za následok nesprávne rozhodnutie vo veci, alebo 4/ ich odvolateľ bez svojej viny nemohol uplatniť v konaní pred súdom prvej inštancie. V ostatných prípadoch prostriedky procesného útoku a prostriedky procesnej obrany, ktoré strana neuplatnila v konaní pred súdom prvej inštancie, nie je možné uplatniť v odvolacom konaní. Právo tzv. novôt v odvolacom konaní je v systéme neúplnej apelácie nastavené ako reštriktívne vnímaná výnimka z pravidla, že v odvolacom konaní spravidla nie sú prípustné tie prostriedky procesného útoku alebo obrany, ktoré neboli procesnou stranou uplatnené pred súdom prvej inštancie. Prostriedky procesného útoku alebo prostriedky procesnej obrany, ktoré neboli uplatnené pred súdom prvej inštancie, možno uplatniť za splnenia podmienok podľa § 366 CSP najneskôr v lehote na vyjadrenie k odvolaniu. (ANDRÁŠIOVÁ, A., HORVÁTH, E. Civilný sporový poriadok - komentár. [Systém ASPI]. Wolters Kluwer [cit. 2022-6-7]. ASPI_ID KO160_2015SK. Dostupné z: www.aspi.sk. ISSN 2336-517X). Podľa rozsudku najvyššieho súdu z 20. marca 2008, sp. zn. 5MCdo/4/2007 nemožnosťou označenia alebo predloženia skutočností alebo dôkazov bez viny účastníka občianskeho súdneho konania treba rozumieť nemožnosť ich procesného uplatnenia v procese dokazovania v konaní pred súdom prvého stupňa, t.j. situáciu, keď účastník konania nemohol bez svojej viny skutočnosť alebo dôkazy označiť alebo predložiť, pretože o nich nevedel a ani inak z procesného hľadiska nezavinil nespĺnenie svojej povinnosti ich tvrdenia alebo predloženia. Procesným uplatnením treba pritom rozumieť podanie účastníka, ktorým takú skutočnosť alebo dôkaz označil na účely jeho zaobstarania, vykonania a vyhodnotenia (bližšie pozri uznesenie Najvyššieho súdu SR zo dňa 27.02.2024). V okolnostiach predmetnej veci je viac ako zrejmé, že odvolateľ napriek tomu, že námietku, resp. tvrdenia týkajúce sa spochybnovania leasingového vzťahu, ako aj vlastníctva poisťenej veci, mohol použiť už v konaní pred súdom prvej inštancie, túto opomenul. Rovnako tak aj žalobca vo vzťahu k preukázaniu splnomocnenia na vybavovanie poisťných udalostí, mohol listinné doklady, resp. s tým súvisiacu argumentáciu predostrieť už v konaní pred súdom prvej inštancie. Keďže tak neurobil, odvolacie námietky a novopredložené dôkazy nezodpovedajú vymedzeniu účelu použitia novôt v zmysle § 366 CSP.

36. Odvolací súd v tejto spojitosti uvádza, že bol to práve súd prvej inštancie, ktorý vyvolal argumentačnú líniu žalovaného o spornosti aktívnej vecnej legitímácie, keď v rámci predbežného právneho posúdenia na pojednávaní dňa 22.03.2022 skonštatoval, že subjektom oprávneným na vyplatenie poistného plnenia je leasingová spoločnosť, v prospech ktorej bola vinkulácia dojednaná. V nadväznosti na predmetné konštatovanie, reagoval právny zástupca žalobcu tak, že v leasingovej zmluve bývajú leasingoví nájomcovia splnomocnení na uplatňovanie nárokov, nekonštatoval, že v danej konkrétnej veci bol splnomocnený žalobca na vymáhanie poistného plnenia, ako sa nesprávne domnieval žalobca. Žalovaný súhlasil s predbežným právnym posúdením súdu prvej inštancie, pričom zdôraznil, že samotné vinkulovanie poistného plnenia je dôkazom, že žalobca nemôže byť poškodeným. V reakcii na uvedené samotný žalobca na danom pojednávaní tvrdil, že je v súčasnosti vlastníkom motorového vozidla, keďže si splnil povinnosť voči leasingovej spoločnosti a leasing už bol vyplatený, pričom dňa 17.06.2022 doložil doklad-osvedčenie o evidencii vozidla-časť II, že je výlučným vlastníkom motorového vozidla (č.l. 207 a nasl.). Následne sa žalovaný v konaní vyjadril už na pojednávaní dňa 23.06.2022 a v kontexte aktívnej vecnej legitímácie namietal len, že z technického preukazu nevyplýva, akým spôsobom žalobca motorové vozidlo nadobudol, ďalej to, že ak následne nadobudol motorové vozidlo, nemení to nič na tom, že nenadobudol aktívnu vecnú legitímáciu, čo znamená, že došlo k zmene žalobcu. Žalovaný namietal, že leasingová zmluva nebola predložená, avšak nepoprel tvrdenie žalobcu, že nebola ukončená, čo žalobca opätovne na predmetnom pojednávaní tvrdil. Na základe uvedeného odvolací súd považuje za potrebné zhrnúť, že sporným medzi stranami nebolo, že žalobca je vlastníkom motorového vozidla, a to aj v čase vyhlásenia rozsudku a že leasingová zmluva bola ukončená, keďže tieto skutočnosti boli tvrdené zo strany žalobcu (vo vzťahu k vlastníctvu motorového vozidla žalobca predložil aj osvedčenie o evidencii vozidla-časť II), avšak neboli účinne popreté zo strany žalovaného (§ 151 ods. 1, ods. 2 CSP), pričom z námietky žalovaného o tom, že žalobca nepredložil leasingovú zmluvu, nie je možné vyabstrahovať tvrdenie, ktoré následne použil v odvolacom konaní, a to, že k ukončeniu leasingu nedošlo. Odvolací súd preto v zhode so súdom prvej inštancie považuje za ustálené, že vlastníkom motorového vozidla (a to aj v čase vyhlásenia rozsudku) bol žalobca, pričom došlo k ukončeniu leasingovej zmluvy s leasingovou spoločnosťou, napriek tomu, že žalobca nedoložil doklad o ukončení tejto leasingovej zmluvy (až v odvolacom konaní ako neprípustnú novotu, na ktorú odvolací súd neprihliada), a preto bolo možné považovať žalobcom uvádzané skutočnosti za nesporné a v časti nadobudnutia motorové vozidla aj za preukázané (doklad o osvedčení o evidencii vozidla-časť II). Súd pri zisťovaní skutkového stavu vychádza zo zhodných tvrdení strán, ak neexistuje dôvodná pochybnosť o ich pravdivosti (§ 186 ods. 2 CSP), čo nebol daný prípad. Odvolací dôvod uplatnený v zmysle § 365 ods. 1 písm. f) CSP preto naplnený nebol.

37. K odvolaciemu dôvodu podľa § 365 ods. 1 písm. h) CSP, žalovaný namietal nesprávne právne posúdenie aktívnej vecnej legitímácie žalobcu, keďže žalobca nebol vlastníkom motorového vozidla už v čase poistnej udalosti, pretože škoda môže vzniknúť výlučne vlastníkovi, ktorý bol vlastníkom motorového vozidla v čase vzniku poistnej udalosti.

38. Odvolací súd, tak ako bolo uvedené vyššie, sa stotožnil s názorom súdu prvej inštancie, ktorý správne uzavrel, že aktívna vecná legitímácia bola daná, keď pred rozhodnutím súdu bolo nesporné, že došlo k ukončeniu leasingového vzťahu, teda k splateniu leasingu a že vlastníkom poistenej veci je poistený, v dôsledku čoho túto skutočnosť považoval súd prvej inštancie za preukázanú. Vinkulácia poistného plnenia predstavuje obmedzenie práva poisteného na vyplatenie poistného plnenia jedine počas trvania leasingového vzťahu.

39. Poistenie majetku je jedným zo základných druhov poistenia a v rámci tohto poistenia možno poistiť majetok pre prípad jeho poškodenia, zničenia, straty, odcudzenia alebo iných škôd, ktoré na ňom vzniknú (§ 790 písm. a) OZ). Ustanovenie § 806 OZ patrí medzi osobitné ustanovenia týkajúce sa poistenia majetku. Tieto ustanovenia dopĺňajú predchádzajúce všeobecné ustanovenia o poistnej zmluve a o poistení pre oblasť majetkového poistenia. Z tohto ustanovenia vyplýva, že pri tomto druhu poistenia má poistený právo, aby mu bolo poskytnuté plnenie vo výške určenej podľa poistných podmienok, ak sa poistná udalosť týka vecí, na ktorú sa poistenie vzťahuje. V prípade vzniku poistnej udalosti treba predovšetkým zistiť, či sa týka poistenej veci. Poistenou vecou je v danom prípade motorové vozidlo, ktoré v čase poistnej udalosti patrilo leasingovej spoločnosti, z tohto dôvodu požiadal žalobca žalovaného o vinkuláciu poistného plnenia v prospech leasingovej spoločnosti v čase uzatvorenia poistnej zmluvy (č.l. 10). Z poistnej zmluvy vyplýva, že dojednané poistenie je poistením majetku a

zodpovednosti za škodu, ktoré je upravené podľa § 806 až 815 OZ, pričom žalobca má postavenie poisteného a súčasne poistníka, pričom poistné podmienky, konkrétne VPP č. 106 v čl. XVII vymedzujú osobu poistníka ako fyzickú alebo právnickú osobu, ktorá uzavrela poistnú zmluvu a platí poistné, a osobu poisteného ako toho, na ktorého majetok sa poistenie vzťahuje. V zmysle § 806 OZ, ktoré má prednosť pred všeobecnou úpravou (§ 797 ods. 1 OZ) totiž platí, že z poistenia majetku má poistený právo, aby mu bolo poskytnuté plnenie vo výške určenej podľa poistných podmienok, ak sa poistná udalosť týka vecí, na ktorú sa poistenie vzťahuje. Avšak v rámci rozsahu špeciálnej úpravy, ktorá sa na poistenie majetku aplikuje, teda § 806 až § 815 OZ, je možné uzavrieť poistenie aj na majetok iného, ako toho, kto poistnú zmluvu uzavrel, a to v zmysle § 815 OZ, pričom z tohto ustanovenia vyplýva, že poistné podmienky zároveň určia, kedy v tomto prípade nevzniká právo na plnenie z poistnej udalosti poistenému, ale tejto inej osobe - v danom prípade leasingovej spoločnosti. V predmetnej veci však poistná zmluva a poistné podmienky, teda VPP č. 106, ako aj ZD č. 913 (ale aj 911) neobsahovali konkrétnu úpravu vo vzťahu k leasingovému prenajímateľovi, len z oznámenia a žiadosti o vinkuláciu je zrejmé, že žalobca si so žalovaným dojednal, že v prípade poistnej udalosti počas trvania leasingového vzťahu bude poistné plnenie vyplatené v prospech leasingovej spoločnosti. Po ukončení leasingového vzťahu, ktorý bol v danom konkrétnom prípade nesporný (bližšie pozri bod 36 odôvodnenia odvolacieho súdu), je zrejmé, že nie je dôvod na predkladanie devinkulácie, resp. súhlasu s výplatou poistného plnenia poistenému leasingovou spoločnosťou, keďže došlo k vysporiadaniu nárokov medzi leasingovým prenajímateľom a leasingovým nájomcom, pretože leasing musel byť splatený. Vinkulácia poistenia znamená, viazanie poistného plnenia v prospech tretej osoby pre prípad poistnej udalosti, kedy poisťovňa vyplatí poistnú sumu tomu, na koho je poistné plnenie vinkulované. S poukazom na žiadosť o vinkuláciu a oznámenie o vinkulácii, právo na plnenie z poistnej zmluvy patrí v čase trvania tejto vinkulácie a leasingového vzťahu leasingovej spoločnosti. V prípade ukončenia tohto leasingového vzťahu a vyporiadaní nárokov medzi leasingovým nájomcom a leasingovým prenajímateľom, následne však stále platí, že z poistenia majetku má poistený právo, aby mu bolo poskytnuté plnenie vo výške určenej podľa poistných podmienok v zmysle § 806 OZ. Poistený nemohol v dôsledku ukončenia leasingovej zmluvy stratiť aktívnu vecnú legitímáciu, ktorá bola obmedzená v čase trvania leasingovej zmluvy len vinkuláciou a žiadosťou o vyplatenie poistného plnenia v prospech tretej osoby bez toho, aby z obsahu zmluvy a ustanovení VPP, ako ZD (mali to byť práve poistné podmienky, ktoré by určili, kedy v tomto prípade nevzniká právo na plnenie z poistnej zmluvy poistenému, ale inej osobe) vôbec vyplývali podmienky, za akých nevzniká právo poistenému, ale tretej osobe v prípade poistenia vecí tretej osoby v zmysle § 815 ods. 1 OZ. S ohľadom na ukončenie leasingovej zmluvy a vyporiadanie nárokov medzi leasingovým nájomcom a leasingovým prenajímateľom, nebol dôvod trvať na predložení devinkulácie, teda súhlasu leasingového prenajímateľa s výplatou poistného plnenia, ktoré ako jediné obmedzenie z dôvodu žiadosti o zriadení vinkulácie, mali medzi sebou strany konania v zmysle § 815 ods. 1 OZ dojednané. Vzhľadom na uvedené, odvolací súd nepovažoval námietku odvolateľa týkajúcu sa nedostatku aktívnej vecnej legitímácie za dôvodnú.

40. Vo vzťahu k odvolateľovej námietke týkajúcej sa nesprávneho právneho posúdenia zo strany súdu prvej inštancie, keď v priebehu súdneho konania v dôsledku argumentácie žalobcu týkajúcej sa aktívnej vecnej legitímácie, odvodenej od vlastníctva motorového vozidla, nepovažoval súd prvej inštancie danú argumentáciu za také upresnenie skutočností, ktoré majú dopad na iné posúdenie skutkového základu a v dôsledku čoho mal rozhodnúť zmenou žaloby, odvolací súd uvádza nasledovné.

41. Za zmenu žaloby podľa § 140 ods. 2 CSP je potrebné považovať také doplnenia, či upresnenia skutočností tvrdných v žalobe, ktoré majú dopad na iné posúdenie skutkového základu oproti skutkovému základu uvedenému v žalobe. (bližšie pozri uznesenie Najvyššieho súdu SR sp. zn. 2Obdo/4/2021, zverejnené v Zbierke stanovísk Najvyššieho súdu a rozhodnutí súdov Slovenskej republiky pod č. 3/2023). Za zmenu žaloby treba považovať aj procesný úkon, ktorým žalobca, hoci požaduje rovnaké plnenie, tak následne činí na základe iných skutkových okolností než tých, ktoré uviedol v žalobe (napr. rozhodnutie Najvyššieho súdu SR sp. zn. 1MOBdoV/19/2007).

42. Odvolací súd predovšetkým upozorňuje, že žalobca sa v podanej žalobe exaktne k vlastníctvu motorového vozidla nevyjadril, žalobou uplatňoval nárok z titulu havarijnej zmluvy podľa § 806 OZ. Následne súd prvej inštancie v dôsledku doložených listinných dôkazov týkajúcich sa vinkulácie poistného plnenia vyvolal otázku spornej aktívnej vecnej legitímácie, v dôsledku čoho žalobca upresnil, že je vlastníkom motorového vozidla a leasingová zmluva bola ukončená. Na základe uvedeného skutkového stavu, odvolací súd uzavrel, že vyhodnotenie upresnenia postavenia žalobcu nielen ako

poisteného, ale aj ako vlastníka motorového vozidla, bez toho, aby žalobca v samotnej žalobe konštatoval, že došlo k ukončeniu leasingového vzťahu alebo k vinkulácii poistného plnenia a následne k devinkulácii poistného plnenia, nepredstavuje podstatnú zmenu okolností, ktorú mal súd prvej inštancie vyhodnotiť ako zmenu žaloby. Predmetné spresnenie žalobcu týkajúce sa vlastníctva motorového vozidla (keďže tieto skutkové okolnosti v samotnej žalobe absentovali, žalobca odvodzoval svoj nárok ako poistený z havarijnej zmluvy), nemajú dopad na právne posúdenie nároku, a to aj s ohľadom na nespornosť predmetnej otázky do predbežného právneho posúdenia súdom prvej inštancie. Odvolací súd pripomína, že vyhodnotenie zásahu, doplnenia, upresnenia žalovaného nároku alebo skutočností uplatnených žalobcom v podanej žalobe podlieha hodnotiacemu úsudku konajúceho súdu, ktorý sa odvíja od žalobcom predloženého skutkového základu. Žalobca od samotného začiatku vyvolania súdneho sporu odôvodňoval svoj žalobný nárok z titulu havarijnej zmluvy, od ktorej implicitne odvodzoval aktívnu vecnú legitimáciu a na základe ktorej aj súd prvej inštancie aktívnu vecnú legitimáciu žalobcu založil.

43. Odvolací súd s poukazom na uvedené dospel k záveru, že odvolacie dôvody uvádzané žalovaným nie sú spôsobilé spochybniť vecnú správnosť rozhodnutia súdu prvej inštancie, a preto podľa § 387 ods. 1, 2 CSP odvolací súd napadnutý rozsudok súdu prvej inštancie v celom rozsahu ako vecne správny potvrdil.

44. O náhrade trov odvolacieho konania rozhodol odvolací súd podľa § 396 ods. 1 CSP v spojení s § 255 ods. 1 a s § 262 ods. 1 CSP tak, že žalobcovi priznal nárok na náhradu trov odvolacieho konania voči žalovanému vo výške 100 %, keďže bol v odvolacom konaní plne úspešný.

45. Toto rozhodnutie bolo členmi senátu prijaté pomerom hlasov 3:0 (§ 393 ods. 2, veta druhá CSP).

Poučenie:

Proti tomuto rozhodnutiu odvolanie nie je prípustné.

Proti rozhodnutiu odvolacieho súdu je prípustné dovolanie, ak to zákon pripúšťa (§ 419 CSP) v lehote dvoch mesiacov od doručenia rozhodnutia odvolacieho súdu oprávnenému subjektu na súde, ktorý rozhodoval v prvej inštancii. Ak bolo vydané opravné uznesenie, lehota plynie znovu od doručenia opravného uznesenia len v rozsahu vykonanej opravy (§ 427 ods. 1 CSP).

Dovolateľ musí byť v dovolacom konaní zastúpený advokátom. Dovolanie a iné podania dovolateľa musia byť spísané advokátom (§ 429 ods. 1 CSP). Povinnosť právneho zastúpenia advokátom dovolateľ nemá len v prípadoch vymedzených § 429 ods. 2 CSP.

V dovolaní sa popri všeobecných náležitostiach podania uvedie, proti ktorému rozhodnutiu smeruje, v akom rozsahu sa toto rozhodnutie napáda, z akých dôvodov sa rozhodnutie považuje za nesprávne (dovolacie dôvody) a čoho sa dovolateľ domáha (dovolací návrh) (§ 428 CSP).

Nesplnenie náležitostí vyžadovaných § 428 a § 429 CSP má za následok odmietnutie dovolania (§ 447 písm. d), e) CSP).